

§ 65

Kommunstyrelsens årsredovisning för år 2017

KS/2017:614 1.2.4.1

Beslut – förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen godkänner kommunstyrelsens årsredovisning 2017.

Sammanfattning av ärendet

År 2017 präglades av ett starkt utvecklingsfokus. Utveckling inom samhällsplanering där trycket på bostadsbyggande och näringslivsutveckling varit stort och utveckling inom kommunens verksamheter. Demografi och nya samhällsutmaningar ställer helt andra krav på kommunerna. Vi behöver tänka nytt, bli mer effektiva och nyttja teknikens möjligheter. Nu handlar det om digital transformation snarare än digitalisering. Inom dessa områden har kommunledningskontoret arbetat med både ledning, styrning och stöd till kommunens förvaltningar under året. Inom området samhällsplanering har kommunen arbetat med att göra processerna effektivare och grundat för det nya samhällsbyggnadskontoret som startar 2018. Det är en spännande tid och utvecklingen fortsätter även 2018.

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 44,9 miljoner kronor under 2017. De största överskotten utgörs av försäljning av exploateringsfastigheter med ett överskott på 32,2 miljoner kronor samt kollektivtrafiken som bidragit med ett överskott på 8,9 miljoner kronor där skolskjutsarna och seniorkorten står för de stora överskotten vilket dämpas något av den resvaneundersökning som genomfördes under hösten. Kommunledningskontoret har ett överskott på 2,9 miljoner kronor och de största avvikelserna genereras av personalkostnader och projektet kring beslutsstödsystem som flyttats framåt i tiden. Överskotten dämpas av ett driftsbidrag till nämnden för Miljö och Hälsoskydd samt av kostnader för tvisten kring Kullaviks hamn.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse, 2018-01-22, *Förslag:*
Kommunstyrelsen godkänner kommunstyrelsens årsredovisning 2017.
Kommunstyrelsens årsredovisning 2017

Beslutsgång

Ordförande Hans Forsberg (M) finner att det finns ett förslag till beslut, det vill säga kommunledningskontorets förslag till beslut, och att kommunstyrelsens arbetsutskott bifaller det.

Kommunstyrelsens årsredovisning 2017

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner kommunstyrelsens årsredovisning 2017

Sammanfattning

År 2017 präglades av ett starkt utvecklingsfokus. Utveckling inom samhällsplanering där trycket på bostadsbyggande och näringslivsutveckling varit stort och utveckling inom kommunens verksamheter. Demografi och nya samhällsutmaningar ställer helt andra krav på kommunerna. Vi behöver tänka nytt, bli mer effektiva och nyttja teknikens möjligheter. Nu handlar det om digital transformation snarare än digitalisering. Inom dessa områden har kommunledningskontoret arbetat med både ledning, styrning och stöd till kommunens förvaltningar under året. Inom området samhällsplanering har vi arbetat med att göra processerna effektivare och grundat för det nya samhällsbyggnadskontoret som startar 2018. Det är en spännande tid och utvecklingen fortsätter även 2018.

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 44,9 miljoner kronor under 2017. De största överskotten utgörs av försäljning av exploateringsfastigheter med ett överskott på 32,2 miljoner kronor samt kollektivtrafiken som bidragit med ett överskott på 8,9 miljoner kronor där skolskjutsarna och seniorkorten står för de stora överskotten vilket dämpas något av den resvaneundersökning som genomfördes under hösten. Kommunledningskontoret har ett överskott på 2,9 miljoner kronor och de största avvikelserna genereras av personalkostnader och projektet kring beslutsstödsystem som flyttats framåt i tiden. Överskotten dämpas av ett driftsbidrag till Miljö och Hälsa samt av kostnader för tvisten kring Kullaviks hamn.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2018-01-22

Kommunstyrelsens årsredovisning 2017

Ann-Charlotte Järnström Malin Larsson

Kommundirektör Controller

Årsredovisning 2017

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

1	Året som gått	3
1.1	Sammanfattande analys	3
1.2	Årets resultat	4
1.3	Viktiga händelser	5
1.4	Så har vi arbetat med hållbarhet	6
2	Faktorer i omvärlden som påverkat oss under 2017	8
3	Uppföljning mål	10
3.1	Ökat inflytande	10
3.2	Bemötande och tillgänglighet	11
3.3	Trygg kommun	11
3.4	Företagsvänlig kommun	12
3.5	Minskat försörjningsstöd	13
3.6	Fler ska åka kollektivt	13
3.7	Minskad energianvändning	14
3.8	Minska farliga kemikalier	14
3.9	Minskade koldioxidutsläpp	14
3.10	Attraktiv arbetsplats	14
4	Uppföljning direktiv	16
4.1	Direktiv tillgängliga handlingar	16
4.2	Direktiv värdskap i toppklass	16
4.3	Direktiv invånardialog	17
4.4	Direktiv god psykisk hälsa	17
4.5	Direktiv praktikplatser	18
5	Uppföljning inriktningar	19
5.1	Värdegrund	19
5.2	Valfrihet	20
6	Synpunktshantering och kvalitetsdeklarationer	21
6.1	Synpunktshantering	21
7	Personal	22
7.1	Kompetensförsörjning	22
7.2	Analys personalmått	23
7.3	Resursmått	23
7.4	Effektmått	23
8	Ekonomi	24
8.1	Uppföljning driftbudget	24
8.2	Uppföljning investeringsbudget	25
9	Miljöbokslut	27
10	Viten och rättstvister	28
11	Intern kontroll	29
11.1	Intern kontroll under året	29
11.2	Resultat av genomförda internkontroller	29
11.3	Nämndens förbättringsåtgärder	31

1 Året som gått

1.1 Sammanfattande analys

År 2017 har återigen varit ett år med stort fokus på tillväxt och bostadsbyggande. Kommunstyrelsen har tagit många beslut om planer och uppdrag för fortsatt utveckling. Kvarteret Valand börjar nu ta form, man kan ana det nya P-huset. Hede station finns inom räckhåll och första spadtaget togs i december 2017.

2018 kommer vi se resultat många års planerande. Då kommer bland annat ett första spadtag för badhuset!

En effektiv och kvalitativ process för samhällsbyggande är nödvändig för fortsatt utveckling och 2017 tog Kommunstyrelsen beslut om att inrätta ett nytt samhällsbyggnadskontor. Här samlar man de strategiska planeringsfrågorna, mark- och exploatering samt planavdelningen. Syftet är att förbättra samhällsplaneringsprocessen och arbeta mer samordnat och långsiktigt än idag samt att förbättra vårt samarbete med näringslivet och att förbättra företagsklimatet.

Integrationsarbetet har fortsatt med ett stort flyktningmottagande. Den stora utmaningen är bostäder och trots många beslut och innovativt arbete så ligger vi efter. För att lösa mottagandet för 2017 års kvot har kommunen öppnat fler tillfälliga boenden och det blir fler under 2018. Vi lyckas bra med samhällsorientering, skola och fritidsaktiviteter i samarbete med föreningar.

Bemötande, tillgänglighet och dialog med våra invånare är viktiga områden. Två lyckade satsningar under året är tillståndslotsen och värdsbudsprogrammet 100% välkommen. Arbetet intensifieras 2018 och då kommer vi också att fokusera på att förbättra invånardialogen. Kommunstyrelsens har givit ett uppdrag till förvaltningen om att utvärdera invånardialogen, föreslå förbättringar och att ta fram former för ungdomsdialog.

Digitalisering och att möta välfärdsuppdraget med nya sätt att tänka, mer effektiva lösningar och medskapande är viktiga pusselbitar för kommunens utveckling. Den största utmaningen är att få oss människor att vilja och våga byta perspektiv, göra saker på nya sätt, sluta göra saker som man alltid har gjort och ompröva. Till vår hjälp har vi skapat en gemensam arbetsplatskultur, vårt ledarutvecklingsprogram, verktyg och metoder för innovation och utvecklingsarbete. Idag har vi ett kommunledningskontor med medarbete som både vill, vågar och kan leda förändringen tillsammans med kommunens förvaltningar!

1.2 Årets resultat

Utfallsrapport i miljoner kronor

	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Intäkter	67,1	24,2	47,1
Kostnader	-255,1	-239,4	-262,8
Netto	-188,0	-215,2	-215,7
Budget, netto	-250,7	-248,6	-260,6
Avvikelse	62,7	33,4	44,9

Kommentarer till verksamhet och utfall

Resultatet för hela kommunstyrelsens ansvar, inklusive exploateringsintäkter, ger en positiv budgetavvikelse på 44,9 miljoner kronor. Den största avvikelsen står försäljningen av exploateringsfastigheter för med ett överskott på 32,2 miljoner kronor. Därefter har kollektivtrafiken bidragit med ett överskott på 8,9 miljoner kronor där skolskjutsarna och seniorkorten står för de stora överskotten vilket dämpas något av den resvaneundersökning som genomfördes under hösten.

Kommunledningskontoret har ett överskott på 2,9 miljoner kronor och de största avvikelserna genereras av personalkostnader och projektet kring beslutsstödsystem som flyttats framåt i tiden. Överskotten dämpas av ett driftsbidrag till Miljö och Hälsa samt av kostnader för tvisten kring Kullaviks hamn.

Förändringen mellan åren beror till stor del på att utfallet inte är jämförbart mellan åren. Nya kommunledningskontoret bildades 2016 och enheter har tillkommit därefter. Förändringen på intäkterna beror på försäljning av exploateringsfastigheter och anläggningstillgångar. På kostnads- sidan är ökningen främst på personal för tillkommande områden samt ökad hyra och lokalvård för Vägmästaren.

Investeringar

	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse
Inkomster	86 550	60 553	25 997
Utgifter	-47 890	-102 006	54 116
Netto	38 660	-41 453	80 113

Kommentar till investeringar

I Kungsbacka pågår och planeras det för många markförvärv och utbyggnader men inte i samma omfattning som det budgeterats. Mark har köpts in i Kulla och i Duved har arkeologiska utredningar gjorts. I Hede är cirkulationsplats påbörjad. I de olika projekten pågår bland annat projektering av kvarteret Valand där ledningar flyttats och utbyggnaden av infrastrukturen påbörjats, för Kolla har samtliga kvarter i etapp 1 sålts, i Särö centrum har arbetet med utbyggnad av gata startats upp och avtal har tecknats med exploatör i Aranäs 4. Under året har en investering gjorts i Sjömacken i Gottskär.

1.3 Viktiga händelser

Viktiga händelser inom verksamheten

Året har präglats av ett starkt utvecklingsfokus. Det råder stor aktivitet på bostadsbyggandet till följd av kommunfullmäktiges beslut om en ökad byggtakt och under året har kommunstyrelsen givit flera uppdrag om planprogram och många förfrågningar om planbesked har hanterats. Viktiga steg har tagits för stadens utveckling, till exempel antagande av anbud för stadsdelen Aranäs 4 och beslut om det nya badhuset. Något som diskuterats i många år är utvecklingen av Gottskär och där har kommunstyrelsen nu givit ett uppdrag om att ta fram en förstudie.

För att klara utmaningen med ett snabbt växande samhälle har flera nya personer med god kompetens rekryterats och under hösten tog kommunstyrelsen beslut om en ny organisation för samhällsplanering. Från och med 2018 finns ett samhällsbyggnadskontor under kommunstyrelsen som innehåller de strategiska planeringsfrågorna, mark- och exploatering samt planavdelningen. Syftet är att förbättra samhällsplaneringsprocessen och arbeta mer samordnat och långsiktigt än idag samt att förbättra vårt samarbete med näringslivet och förbättra företagsklimatet.

Kommunledningskontoret har arbetat vidare med uppdraget att leda, samordna och stödja hela kommunorganisationen och förstärkt resurserna för styrning och uppsiktsplikt. En ny modell för internkontroll har tagits fram och implementerats. Hållbarhetsarbetet utifrån Borgmästaravtalet har tagit fart. (Se vidare under hållbarhet).

Ansvar för att leda och samordna kommunens integrationsarbete har varit intensivt även detta år. Migrationsverket har aviserat att de kommer börja skriva ut anvisade nyanlända som har väntat mer än två månader på att få komma till Kungsbacka. Tidigare har Kungsbacka kunnat ta emot i den takt vi förmått få fram bostäder men det går inte längre. För att lösa mottagandet för 2017 års kvot har kommunen öppnat ett nytt tillfälligt boende i form av genomgångsboende och planerar att öppna ytterligare två genomgångsboenden samt sovsalar i början av 2018. Att skapa bostäder är en av de stora utmaningarna inom integrationsområdet. I övrigt så klarar vi integration, samhällsorientering och skolgång på ett bra sätt. Under året har kommunen tagit emot cirka 300 anvisade nyanlända. Kungsbackas skolor har tagit emot cirka 100 nyanlända barn. Kommunstyrelsen som anvisats Kungsbacka för Kungsbacka 2018 är 293 personer, vilket motsvarar mer än 50 procent av nyanlända anvisade i Halland.

Företagsklimatet är ett fortsatt prioriterat område och målet är att Kungsbacka ska ligga på topp. Vi fortsätter med olika satsningar för att nå målet. Framtidsforum 2017 var ett lyckat evenemang där 14 företag som fick besök av ledande politiker och tjänstemän vilket följdes av dialog med ytterligare företagare under kvällen. Dialogen har följts upp under året och resulterat i olika åtgärder. Tillståndslotsen är nu i drift och innebär att företag som har ärenden som rör flera förvaltningar kan få tidig information och rådgivning i tillståndprocesser. Det har varit lyckosamt för dem som nyttjat lotsen. Vårdskapsprogrammet 100% välkommen är implementerat i två piloter. Bygglov och Kultur och Fritid. En viktig satsning för att nå ett bättre bemötande som kommer att breddas under 2018.

Det finns en tydlig koppling mellan vår arbetsplatskultur och programmet. De fyra hörnstenarna i vår arbetsplatskultur är; vi välkomnar, vi samarbetar, vi levererar och vi tänker nytt. För att skapa hållbarhet och varaktighet i bemötande, vårdskap och kultur har vi byggt in dessa i strukturen för utvecklingssamtal och lönekriterier.

Digitaliseringen av Kungsbacka fortsätter. År 2017 blev Kungsbacka en av fem nominerade till

priset Årets digitaliseringskommun. Kommunfullmäktige antog den Digitala strategin och policyn för informationssäkerhet i kommunfullmäktige vilka är viktiga styrdokument för vårt fortsatta arbete. Som en del av arbetet med informationssäkerhet har vi påbörjat informationsklassning av kommunens system. Detta är en förutsättning för att klara den nya lag om informationssäkerhet (GDPR) som börjar gälla i maj 2018. En viktig satsning för våra invånare är ”Mina meddelanden” som vi inför succesivt. Miljö och Hälsoskydd var den första verksamheten som började skicka ut brev via den lösningen. Det sparar massor av administration och kommer att kunna implementeras i hela kommunen.

Kommunledningskontoret leder eller är delaktiga i en hel del viktiga projekt för kommunens utveckling. Projekten prioriteras i en ny process och ytterst är det kommundirektionen som prioriterar. Projekten har fokus utifrån kommunfullmäktiges vision, mål och hur vi tar oss an den ”nya välfärden” där vi måste tänka nytt, optimera resurserna och använda digitaliseringens möjligheter. Exempel på projekt där kommunledningskontoret tagit, och kommer fortsätta under 2018 att ta, en aktiv roll är skapandet av Teknikens hus samt ombyggnationen av Stadshuset där framtidens arbetssätt ska implementeras. Digitaliseringen är en nödvändig förutsättning för effektivare arbetssätt och samverkan varför kommunledningskontoret ihop med digitalt center leder flera utvecklingsinsatser som syftar till automatisering av idag manuella handläggningsprocesser, eller möjligheten att hantera mer kommunikation och vardagliga arbetsuppgifter digitalt. Tre stora digitaliseringsprojekt, vars konkreta resultat kommer synas under 2018, är ett nytt interaktivt och samarbetsfrämjande intranät, införande av Office 365 som skapar förutsättningar för att våra medarbetare ska kunna arbeta mer digitalt samt ett beslutsstödsystem som ger förutsättningar för analyser som bygger på data från vår annars spridda systempark.

För att få en dialog med invånarna kring Vision 2030 startades kampanjen "Mitt Kungsbacka". Invånarna gavs där möjlighet att aktivt delta i dialogen kring vad Vision 2030 betyder. ”Mitt Kungsbacka fortsätter som dialogkanal även 2018.

Viktiga händelser inom personalområdet

Under året har två enheter övergått ifrån serviceförvaltningen till kommunledningskontoret. Det gäller administrativa enheten och enheten för digitalisering. En utvärdering visade att den administrativa enheten behövde komma närmare den politiska ledningen och är strategisk för kommunstyrelsen. Digitalisering är en strategisk utvecklingsfråga och hanteras bättre tillsammans med utvecklingsenheten på kommunledningskontoret än på Service. Denna förändring utgör till stora delar ökningen av antalet anställda jämfört med 2016, totalt 23 anställda. Efter sommaren hade kommunledningskontoret gemensamma utvecklingsdagar med samtliga medarbetare för att prata om och arbeta med vårt uppdrag och vår roll i kommunens utveckling samt en utvecklingsdag i december i samband med jullunch.

1.4 Så har vi arbetat med hållbarhet

Kungsbacka är en kommun nära storstad där pendlingsmöjligheter är avgörande för Kungsbackas utveckling. Under året har kommunen därför lämnat synpunkter på de regionala och nationella transportplanerna. I dessa planer, som gäller tolv år och beslutas vart fjärde, hanteras frågor som fyrspårig järnväg och möjligheten att resa med tåg till Landvetter flygplats och även till Stockholm. Inför kommande transportbeslut görs en utredning (en Åtgärdsvalsstudie, ÅVS) av sträckan Varberg-Göteborg där hela stråket med både motorväg med dess mot och järnvägen utreds. Utifrån Fördjupad översiktsplan för Kungsbacka stad har en Trafikanalys genomförts för att följa upp behoven av trafikåtgärder. I anslutning till detta analysarbete genomfördes under hösten en resvaneundersökning som kommer att redovisas under nästa år.

Hållbarhetsarbetet utifrån Borgmästaravtalet är igång med aktiviteter som fokuserar på att begränsa klimatförändringarna, anpassa kommunen till de klimatförändringar som ändå uppstår och skapa en hållbar energiförsörjning. I anslutning till Borgmästaravtalet har kommunen också gått med i initiativet Fossilfritt Sverige som också syftar till att minimera våra koldioxidutsläpp. Vidare har kommunen beslutat om en Kemikalieplan som hjälper oss att fasa ut farliga ämnen. Som ett pilotprojekt infördes fria resor för ungdomar under sommarlovet. Kommunen har också inlett ett samarbete med Miljöbron där studenter på högskolor och universitet får möjlighet att göra uppdrag och examensjobb i förvaltningarna samtidigt som kommunen får hjälp med utveckling av sin verksamhet. Skolelever har även i år i projektet På egna ben har med tolv klasser i kommunen antagit utmaningen att gå, cykla eller åka kollektivt till skolan. Kommunen har stöttat de som vill cykla på vintern i projektet Vintercyklist genom att hjälpa till att vinterutrusta sin cykel. Under året har kommunens Miljöpris traditionsenligt delats ut till någon som gjort en värdefull insats för miljön. I år gick priset till Jan Kuylenstierna för mångårigt engagemang för Hallands natur.

En viktig hållbarhetsfråga är användningen av vatten och där har kommunen under året, tagit fram en vattenöversikt och ett förslag till VA-policy. I samband med ett körarrangemang på Aranäs gymnasium - HOPP - genomförde kommunen en miljöutställning där kommunens miljöarbete presenterades.

2 Faktorer i omvärlden som påverkat oss under 2017

Näringslivspolitik och exploateringsfrågor

Omvandlingen av centrala Göteborg och infrastruktursatsningar som Västlänken gör att företag både behöver och vill flytta på sig. Där har Kungsbacka redan noterat ett ökat intresse ifrån företag som vill fortsätta verka i Göteborgsregionen. Omvandlingen av Göteborg och det faktum att arbetsmarknadsregionen växer har också resulterat i att behovet av detaljplanerad verksamhet ökar i strategiska lägen, inte minst i Kungsbacka.

Infrastruktursatsningarna som sker i hela Göteborgsregionen kräver stora resurser. Eftersom det byggs historiskt mycket på flera olika ställen har byggföretagen problem att hitta tillräckligt med arbetskraft och det finns sedan tidigare en resursbrist hos många kommuner som konkurrerar om samma arbetskraft på samhällsbyggnadssidan.

Hållbar utveckling

Tidningen Time Magazine utser varje ”årets person” och i år fick de kvinnor som bröt tystnaden i och med uppropet #MeToo den uppmärksammade utmärkelsen som har delats ut sedan 1927. #MeToo startade i USA men Sverige är förmodligen det land där det har fått mest uppmärksamhet. Här, i världens mest frigjorda land, har över 70 000 svenska kvinnor skrivit på upproppen mot sexuella trakasserier. #MeToo har lyft frågan om jämställdhet som inte har tagit någon större plats i den politiska debatten på länge och det har märkts tydligt under hösten 2017.

Regeringen har under 2017 kommit med ett förslag om att införa en premie på 25 procent av inköpspriset för den som köper en elcykel eller elmoped. Syftet med förslaget är att förbättra förutsättningarna att pendla och transportera sig klimatvänligt, också över lite större avstånd, samtidigt som de kan bidra till en bättre folkhälsa. Elcykelförsäljningen har ökat med 50 procent i år och på två år har försäljningen mer än fördubblats i Sverige. I Oslo infördes för ett år sedan en elcykelpremie och den fick fler att köpa elcykel, cykla längre, oftare och i stor utsträckning på bekostnad av tidigare bilkörning. Den trenden påverkar naturligtvis samhällsplaneringen.

Krisberedskap

Terrorattentatet i Stockholm i april har skärpt säkerhetsnivån i Sverige. Även IT-skandalen på Transportstyrelsen skakade om det politiska Sverige 2017. Men redan i början av året presenterade regeringen Sveriges nya nationella säkerhetsstrategi. Regeringen vill satsa 750 miljoner kronor på förstärkning av bland annat SOS Alarm, Tullen, Säkerhetspolisen, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Kriminalvården. Som motiv till strategin pekas det osäkra läget i omvärlden ut och stadsministern uppgav att Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast men att terrorism och klimatförändringar försämrar den säkerhetspolitiska situationen. Med anledning av detta har informationssäkerheten prioriterats.

Sveriges säkerhetsstrategi på nationell nivå kopplar även till Kungsbacka kommuns arbete. Kommunerna har en viktig roll i samhällets krisberedskap - ju bättre kommunerna är på att hantera kriser, desto bättre blir hela samhället på att hantera kriser. Som ett led i det har Kungsbacka kommun påbörjat arbetet med civilt försvar, där informationssäkerhet har prioriterats.

Arbetsgivarfrågor

SKL och Kommunal har i kollektivavtal kommit överens om att heltid ska vara norm. Alla kommuner och landsting/regioner ska ta fram en handlingsplan som sträcker fram till och med maj 2021. Handlingsplanen ska beskriva åtgärder och aktiviteter som leder till att alla nyanställda får

heltidsanställning och att alla deltidsanställda erbjuds heltidsarbete. Målet är att nå positiva effekter för yrkenas attraktivitet, framtida kompetensförsörjning och jämställdhet.

Integration

Kungsbacka har historiskt tagit emot få nyanlända men sedan 2016 finns en nationell lagstiftning som fördelar ansvaret för mottagande på samtliga kommuner i landet vilket inneburit en stor ökning av mottagandet. I somras aviserade Migrationsverket att de personer som har fått uppehållstillstånd och väntat på bosättning i mer än två månader inte längre kan stanna kvar på Migrationsverkets egna boende, utan ska skrivas ut till sin anvisade kommun.

Under året infördes en möjlighet att få uppehållstillstånd för att slutföra gymnasiestudier men det var inte så många som omfattades av den förändringen. Nu har regeringen även lämnat ett förslag om uppehållstillstånd för att slutföra gymnasiestudier för alla ensamkommande som kommit före 24 november 2015 och som väntat i minst 15 månader på besked.

Digitalisering

2017 var året då digitaliseringen hamnade högst upp på agendan hos många myndigheter och kommuner. I år beslutade också att inrätta en ny myndighet som ska samordna och stödja digitaliseringen i offentlig sektor. Det handlar om att samla ett antal uppgifter som idag ligger utspridda på olika myndigheter men också om nya uppgifter. Bland annat kommer E-legitimationsnämndens uppgifter föras över till den nya myndigheten och nämnden avvecklas.

I maj 2018 träder det EU-gemensamma dataskyddsdirektivet GDPR (General Data Protection Regulation) i kraft. Direktivet ersätter personuppgiftslagen PUL. Under det gångna året har Kungsbacka kommun sett över vilka anpassningar som måste göras. Förordningen omfattar i princip all behandling av personuppgifter i företag, i föreningar, inom myndigheter och av privatpersoner och därför är det också resurskrävande för kommunen att ställa om och anpassa sig till ett nytt regelverk.

Tillitsdelegationen

I juni 2016 inrättade regeringen en delegation för att inom ramen för de befintliga regelverken genomföra dels projekt som främjar idé- och verksamhetsutveckling när det gäller kommunal verksamhet, dels projekt som omfattar hela styrkedjan dvs. styrning från den nationella nivån till genomförandet i kommuner och landsting. Bakgrunden är att offentlig sektor lider av för mycket styrning och kontroll vilket leder till ineffektivitet och hinder för professionen att verka och påverka verksamheten och man mäter saker som inte är till gagn för invånaren eller brukaren. Tillitsdelegationens arbete och betänkande har redan börjat påverka styrningen inom kommunerna och kommer sannolikt att göra det mer och mer.

3 Uppföljning mål

Det främsta styrdokumentet i kommunen är Visionen. Där har kommunfullmäktige gett uttryck för hur politikerna vill se kommunens långsiktiga utveckling. Med Visionen som bas, hänsyn tagen till omvärlden och analys av tidigare års uppföljningar beslutar fullmäktige om ett antal prioriterade mål som vart och ett adresseras en eller flera politiska nämnder.

Målen är strategiskt viktiga utvecklingsområden som politiken har prioriterat. De är formulerade som den effekt vi vill uppnå. För att kunna följa upp om våra ansträngningar leder till resultat finns mätningar för respektive mål där vi anger ambitionsnivå för varje enskilt år. När vi sedan bedömer måluppfyllelse sker en sammanvägning av utfallen för de kvantitativa mätningarna och en kvalitativ uppföljning som samlas in från nämnderna i samband med delårsrapportering och årsredovisning.

Samordning och adressering

Det finns alltid en samordnande nämnd med ett särskilt ansvar för varje mål. Övriga nämnder som förväntas bidra till måluppfyllelse kallas adresserad nämnd.

Samordnande nämnder ansvarar för att

- arbetet med målet samordnas inom kommunen
- sammanställa vad samtliga nämnder gör för att bidra till måluppfyllelse
- följa upp arbetet och göra en samlad analys
- bidra aktivt med underlag för utveckling och förbättring av målet

Adresserade nämnder ansvarar för att

- arbeta aktivt med att bidra till måluppfyllelse
- samverka med övriga berörda nämnder

Adresserade nämnders förvaltningar ansvarar för att

- en genomförandeplan med aktiviteter upprättas som beskriver hur förvaltningen ska arbeta för att bidra till att målen nås
- följa upp genomförandeplanen och redovisa för nämnden

3.1 Ökat inflytande

Kommunfullmäktiges formulering

Andelen invånare som upplever att de har inflytande ska öka

Kommentar

Under året har kampanjen Mitt Kungsbacka aktiverat flera av kommunens invånare kring utvecklingen av kommunen och invånarnas syn på hur vi kan uppfylla visionen. Aktiviteten har skapat en plattform för engagemang bland våra kommuninvånare där vi lyfter upp dialogen om Kungsbacka på ett nära och tillgängligt sätt. Lokala Kungsbackaambassadörer har uppmanats att dela sina tankar om Kungsbackas framtid vilket gett en spridning långt utanför kommunens egna kanaler. En dialog har inletts med Kommunstyrelsens arbetsutskott om hur vi tar tillvara på det engagemang som kampanjen lett till.

Vem som helst har också kunnat delta i den fototävling som är kopplad till kampanjen och kontot Mittkba på Facebook och Instagram. Tävlingen avslutades sista augusti och då hade nästan 1000 bidrag till fototävlingen kommit in och 50 konkreta förslag om hur vi kan nå vår vision. I slutet av

september ställdes utvalda bidrag ut på olika platser i kommunen, och en vinnare av fototävlingen utsågs. Priset delades ut av kommunstyrelsens ordförande Hans Forsberg.

Under 2018 ska vi bygga en närmre relation med målgrupperna samt en närmre dialog mellan politiker och invånare i Kungsbacka genom olika kanaler.

Mätning	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Målvärde 2017
SCB:s medborgarundersökning, kvalitetsfaktor NII. Sammanvägt Nöjd-Inflytande-Index, NII, med betygsindex 0–100, för hur invånarna bedömer möjligheterna till inflytande i Kungsbackakommun.	43	42	46	50

3.2 Bemötande och tillgänglighet

Kommunfullmäktiges formulering

Andelen som upplever ett gott bemötande och god tillgänglighet i kontakt med kommunen ska öka

Kommentar

Tillståndslotsen är ett initiativ för att förbättra bemötande och tillgänglighet för näringslivet genom att bättre guida rätt bland de tillstånd och regler som gäller för att expandera eller starta en verksamhet. Invånaren kan vända sig till en part och få många frågor lösta samtidigt.

Kungsbacka kommun arbetar löpande med att öka tillgängligheten för invånare, företag och föreningar genom digitala tjänster. Under hösten anslöts kommunen till verksamt.se för att underlätta för de aktörer som vill starta restaurangverksamhet i Kungsbacka.

Kommunens tjänster har under året även anslutits till den nationella tjänsten "Mina meddelanden", vilket innebär att invånare och företag som valt att ha en digital brevlåda kommer att få digitala utskick ifrån Kungsbacka kommun istället för fysisk post. Miljö & Hälsa var först ut med sina utskick och införandet kommer fortsätta stegvis under 2018.

Programmet 100% Välkommen handlar mycket om att förbättra vårt bemötande. Piloterna är klara och 2018 implementeras programmet på bredden.

3.3 Trygg kommun

Kommunfullmäktiges formulering

Andelen invånare som upplever att de är trygga ska öka

Kommentar

Kommunledningskontoret deltar aktivt i det lokala brottsförebyggande rådet och leder kommunens arbete med extern säkerhet samt krisberedskap. Tillsammans med Räddningstjänsten Storgöteborg och medlemskommunerna driver vi ett arbete för att öka den gemensamma krisberedskapen i området.

Arbetet med den nya översiktsplanen, den långsiktiga planeringen av infrastruktur och kollektivtrafik, samt sociala konsekvensbeskrivningar i samband med detaljplaner syftar till att skapa bra förutsättningar för alla invånares trygghet.

I samarbete med andra förvaltningar drivs projektet "På egna ben" som bland annat ska öka trafiksäkerheten runt skolor och förskolor.

Inom integrationsområdet arbetar vi för faktisk och upplevd trygghet för både nyanlända och övriga invånare, till exempel genom riskanalyser inför öppnande av tillfälliga boenden.

En dialog med Västtrafik och Region Halland pågår utifrån uppdrag från kommunstyrelsen gällande vakter vid resecentrum.

Det årliga medborgarlöftet tillsammans med polisen är en viktig del i arbetet med invånarnas trygghet.

3.4 Företagsvänlig kommun

Kommunfullmäktiges formulering

Kungsbacka ska vara känd som en företagsvänlig kommun

Kommentar

Framtidsforum innefattade ett stort antal dialoger mellan företagare och kommunrepresentanter både på plats ute hos företagen och under mötet där ett hundratal deltagare samlades för att tillsammans skapa det bästa företagsklimatet. Resultatet har följts upp i olika insatser och redovisats i återkommande nyhetsbrev.

Inspirationseminarier har genomförts för att öka kunskapen om platsutveckling och arbetet med *Drömmen om Kungsbacka* har påbörjats för att utveckla platser i centrum. Ett antal evenemang har förstärkts i syfte att locka fler besökare till verksamheterna i centrum.

För att stödja besöksnäringen pågår ett flertal företagsutvecklande regionala samverkansprojekt. Under hösten genomfördes en kompetenskväll med inspiration och erfarenhetsutbyte kring hur företag kan möta sitt kompetensbehov i samarbete med kommunen.

Att förbättra vårt bemötande och vår handläggning är viktigt. Företagslotsen har kompletterats med tillståndslots för att kunna guida fler företag rätt bland tillstånd och regler. Pilotprojektet *100% välkommen*, för bättre bemötande och verksamhetsutveckling med företagen i fokus, har gått från pilotprojekt till att det under 2018 implementeras i större skala.

3.4.1 Ökat intresse för entreprenörskap bland unga

Nämndens formulering

Unga människors intresse och kunskap om entreprenörskap, arbets- och näringsliv ska öka

Nämndens bedömning

■ Vi har inte nått målet men är på rätt väg

Kommentar

Insatser sker i samarbete med utbildningsförvaltningarna kring Made by Kungsbacka. Under året har arbetet startat för att ta fram en metodhandbok, en palett med exempel på hur samverkan mellan skola och arbetsliv kan ske. Målet är att underlätta och öka samarbete mellan skola och arbetsplatser och för att tydliggöra vinsterna som ett framgångsrikt samarbete medför.

Den nationella SSA-konferensen arrangerades i Kungsbacka under våren. I samband med den genomfördes också en lokal SSA-konferens med cirka 600 deltagande lärare. Syftet med konferenserna var ett ökat fokus på samverkan mellan skola och arbetsliv med erfarenhetsutbyte och inspiration. Lärare, elever och företag samverkade för att skapa och genomföra konferenserna vilket i sig var ett tillfälle för eleverna att arbeta med ett skarpt projekt.

Under läsåret 17/18 driver 265 elever UF-företag i Kungsbacka. Det är 28 procent av en årskull vilket är en ökning från förra året då det var 24 procent av årskullen. Snittet i Halland ligger på 30 procent. Kungsbacka har högst andel elever i Halland som fullföljer UF-året utifrån UF:s kriterier. Insatser för att öka antalet UF-elever fortsätter inom arbetet för Made by Kungsbacka.

Mätning	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Målvärde 2017
Svenskt näringslivs attitydundersökning	3,7	3,8	3,9	4

3.5 Minskat försörjningsstöd

Kommunfullmäktiges formulering

Andelen hushåll med försörjningsstöd ska minska

Kommentar

Samverkan mellan näringsliv och arbetsliv ökar chanserna för unga och nyanlända att få jobb. När dessa grupper får jobb så minskar behovet av försörjningsstöd. Insatser för att underlätta och bredda samarbete mellan utbildning och arbete har skett inom ramen för Made by Kungsbacka. ALMI:s företagarskola för personer med utländsk bakgrund har genomförts med ett 20-tal deltagare.

Kommunen har ett nära samarbete med Arbetsförmedlingen för att öka antalet nyanlända som kommer ut i studier och arbete. Några insatser som görs är att identifiera nyanlända med specifika inlärningsvårigheter redan under SFI-tiden för att kunna anpassa undervisningen och vi samarbetar med GR-kommunerna kring yrkesutbildningar med språkstöd. Särskilda insatser kommer att göras för att de nyanlända kvinnorna ska komma ut i arbete i högre utsträckning.

Satsningen på att införa ”Trelleborgsmodellen” i Kungsbacka pågår. Modellen innebär att man skiftar perspektiv inom försörjningsstöd och går från ett omvårdande perspektiv till att se människors förmåga att ta ansvar för sina egna liv och bli självförsörjande. Kommunledningskontorets roll i projektet är att vara processtöd.

3.6 Fler ska åka kollektivt

Kommunfullmäktiges formulering

Antalet resor med kollektivtrafiken ska öka

Kommentar

Hallandstrafiken beslutar årligen om en ny kollektivtrafikplan som under 2017 följer det regionala trafikförsörjningsprogrammet 2016-19. Nytt i planen är bland annat en ny indikator – nöjdhet med senaste resan.

När det gäller tågtrafiken har ett flertal förändringar gjorts för att utöka tillgängligheten. En ny dubbeltur mellan Varberg-Göteborg har införts, helgtrafiken på Öresundståget har förtätats och Kungsbackapendeln har utökats med två dubbelturer vilket bidrar till kvartstrafik morgon och eftermiddag. Trots brister i punktlighet på tågen så ökar antalet resenärer.

Inför sommaren delades sommarlovskort ut till ungdomar födda 2000-2002 som gav fria kollektivtrafikresor dessa var giltiga 1 juni till och med 31 augusti. En utvärdering har gjorts av satsningen vilken visar på att

- 98 procent vill få fria kollektivresor även nästa sommar
- 20 procent av de svarande använde kortet varje dag

- det huvudsakliga användningsområdet var att träffa kompisar och nöjen

Västra Götalandsregionens (VGR) kollektivtrafik och Infrastrukturenhet har arbetat fram ett förslag på ny zon-struktur för Västtrafik. Detta förslag skulle bidra till förbättringar bland annat i Snipen. Beslut enligt tidplan sommaren 2018.

3.7 Minskad energianvändning

Kommunfullmäktiges formulering

Energianvändningen i kommunens lokaler ska minska

Kommentar

Planer för utsläpps begränsning och anpassningsåtgärder är under framtagande. Planen för utsläpps begränsning kommer att fungera som kommunens energiplan. Här är kommunstyrelsens uppgift till största delen att samordna det kommungemensamma arbetet vilket redovisas i den kommungemensamma delårsrapporten.

3.8 Minska farliga kemikalier

Kommunfullmäktiges formulering

Användningen av farliga kemikalier i kommunens verksamheter ska minska

Kommentar

Kommunstyrelsens uppgift är att samordna det kommungemensamma arbetet. Under året har kommunfullmäktige beslutat om en kemikalieplan som visar hur kommunen bland annat ska fasa ut användningen av farliga ämnen. Åtgärderna är särskilt inriktade på miljöer där barn och unga vistas. Ett särskilt kemikalieråd är bildat med representanter från de mest berörda förvaltningarna.

3.9 Minskade koldioxidutsläpp

Kommunfullmäktiges formulering

Utsläpp av koldioxid från kommunens tjänsteresor ska varje år minska med 2,5 procent

Kommentar

Kommunstyrelsens uppgift är att samordna det kommungemensamma arbetet. Ett kommunövergripande arbete med att begränsa koldioxidutsläppen, minska energianvändningen samt att begränsa klimateffekterna har påbörjats inom ramen för Borgmästaravtalet. Bland annat har en kartläggning av koldioxidutsläppen för åren 1990 och 2016 genomförts och arbetet med att göra en risk- och sårbarhetsanalys för effekterna av klimat påbörjats.

3.10 Attraktiv arbetsplats

Kommunfullmäktiges formulering

Kungsbacka kommun ska vara och upplevas som en attraktiv arbetsplats

Kommentar

Kommunledningskontoret har arbetat vidare med framtidens arbetssätt och moderna lokaler. Vårt sätt att arbeta har väckt intresse och inneburit att vi deltagit på olika konferenser samt tagit emot många studiebesök. Kungsbacka är en attraktiv arbetsplats som tänker nytt och det har visat sig både i det externa intresset och i många ansökningar till våra lediga tjänster.

Förutsättningar för delaktighet och möjlighet att påverka sin arbetssituation har fått stort utrymme under året. Strukturer och forum för nytänkande, delaktighet och nya samarbeten är i ständig utveckling. Vi har till exempel ingått i Vinnovas projekt ”Innovationskraft” - ett konsekvent arbete för att förankra och levandegöra de fyra hörnstenarna i den gemensamma arbetsplatskulturen.

Kommunledningskontoret har under året bidragit i förvaltningarnas arbete med kompetensförsörjning. Utmaningen har varit att hitta nya arbetssätt för att attrahera kompetens och samtidigt minska framtida rekryteringsbehov. En viktig del är också att skapa goda chanser till interna karriärvägar.

För att visa upp oss och också betona vikten av gott teamarbete, har vi deltagit i Framtidsgalan där vi var kategoriägare för årets team.

4 Uppföljning direktiv

Direktiv är det mest konkreta sätt våra kommunpolitiker styr på. Direktiven beskriver exakt vilka uppgifter som ska utföras under ett eller två år. Direktiv används för att tydliggöra att området är prioriterat, det kan också vara ett sätt att påskynda ett arbete. Direktiv handlar om särskilda frågor som lyfts upp och som ska vara genomförda till en viss tidpunkt. Tjänstemännen har en skyldighet att redovisa för politikerna på vilket sätt man genomfört direktivet.

4.1 Direktiv tillgängliga handlingar

Kommunfullmäktiges formulering

Kommunen ska förbättra sin digitala informationshantering och bli snabbare på att lämna ut handlingar. För att tydligt trycka på denna utveckling lägger kommunfullmäktige ett direktiv att samtliga nämnder ska uppdatera sina dokumenthanteringsplaner.

Kommentar

Dokumenthanteringsplanen för kommunstyrelsen är framtagen för beslut. Kommunledningskontoret har arbetat med att stödja förvaltningarna i att ta fram sina planer.

Mätning	Utfall 2017
Status direktiv	Delvis uppnått

4.2 Direktiv värdskap i toppklass

Kommunfullmäktiges formulering

Medarbetare i Kungsbacka kommun ska ge ett gott bemötande och ge möjligheter för kommuninvånarna att ha inflytande över hur tjänster utförs. De ska vara tillgängliga för kommuninvånarna. På detta sätt skapas trygghet. Detta är Bitt – kommunens värdegrund. Vi vill förbättra kommunens bemötande emot invånarna, därför vill vi att varje möte som sker i kommunen skall vara ett möte i toppklass enligt Bitt. Varje ledare och medarbetare är värdar för dessa möten.

Därför ger vi direktiv till kommundirektören att ta fram ett åtgärdsprogram för att samordna organisationen så att ”värdskap i toppklass” uppnås. Nämnderna har att förhålla sig till kommundirektörens åtgärdsprogram.

Värdskap i toppklass är ett förhållningsätt som har sin utgångspunkt i varje medarbetares val av beteende och attityd kopplat till beslut och agerande i kontaktögonblicket med en medborgare eller kollega vilket är i linje med kommundirektörens ledarvision.

”Vi vet alla varför vi går till jobbet! Vi har roligt!!

Vi har kundens fokus och skapar nytta i allt vi gör.

Vi litar på att alla gör sitt jobb och gör sitt bästa, vi vill varandras väl!”

Kommentar

Kommunledningskontoret har tagit fram programmet 100% Välkommen. Programmet riktar sig mot såväl medarbetare och chefer. Målet är att uppnå ökat kundfokus samt att kundupplevelsen blir en naturlig del i styrning och prioritering av dagliga beslut och handlingar. Under året har en pilot genomförts med samtliga medarbetare och chefer från Kultur och Fritid samt ett urval av

medarbetare från Plan & Bygg. Redovisning av piloterna kommer att ske i kommunstyrelsens arbetsutskott i januari 2018. Piloten har resulterat i kundinsikter och förbättringsåtgärder som bidragit till att kommuninvånare, näringsliv och besökare upplevt en förbättring i kommunens bemötande och förmåga "Att välkomna". Under 2018 planeras programmet "100% välkommen" att implementeras på bredden.

Under året har kommunledningskontoret tagit fram nya arbetssätt för att säkerställa att medarbetares kompetens och förmåga "Att välkomna" blir en viktig del vid uppföljning och bedömning av medarbetare, såväl i utvecklingssamtal, bedömningssamtal och vid rekrytering av nya medarbetare och chefer.

Mätning	Utfall 2017
Status direktiv	Uppnått

4.3 Direktiv invånardialog

Kommunfullmäktiges formulering

Nämnderna har i flera fall infört invånardialog som ett naturligt arbetssätt i sin verksamhet men det återstår en del för att alla nämnder arbetar med invånardialog och på så sätt bidrar till inflytande och förbättringsarbete. Nämnderna ska dokumentera hur de arbetar med invånardialog. En redovisning över vilka invånardialoger som genomförts under 2017 ska lämnas till Kommunstyrelsen.

Kommentar

Kommunledningskontoret har under året drivit en ny form av dialog genom kampanjen "Mitt Kungsbacka". Det har varit en lyckad dialog med högt deltagande som resulterat i att ambassadörer från Kungsbacka har lyft frågor om vår framtid genom sociala medier, att invånare deltagit och kommit med förslag och att vi har en helt ny kanal för dialog.

Vi har haft två stormöten om integration för allmänheten. Vi har även haft ett möte och dialog med allmänheten inför öppnande av ett HVB-hem i Åsa, fokusgrupper om utveckling av Hede station samt genomfört en undersökning av utformning av Stadshusets entré.

Vi har gjort en genomlysning av samtliga dialoger och kommer under 2018 att genomföra förbättringsåtgärder på bredden. Vi kan se att det ofta brister i återkopplingen till dem som medverkat i en dialog. Vi behöver också bli bättre på att skapa dialoger kring mindre, mer vardagsnära frågor. Det finns ett behov av att samla våra kanaler för dialog digitalt, gärna på ett ställe. Vi tittar på möjligheterna till en gemensam plattform/app för dialoger och övrig information från kommunen samt en tydligare information, digitalt, kring aktuella dialoger.

Mätning	Utfall 2017
Status direktiv	Delvis uppnått

4.4 Direktiv god psykisk hälsa

Kommunfullmäktiges formulering

Invånarna i Kungsbacka kommun ska ha en god psykisk hälsa. För att uppnå detta ska alla nämnder prioritera arbetet med att främja psykisk hälsa för invånare i åldern 0-29 år. Nämnderna ska

redovisa pågående arbete samt de initiativ som tagits för att öka det psykiska välbefinnandet hos målgruppen. Samverkan mellan båda nämnder och Region Halland är en viktig del i detta arbete.

Kommentar

Kommunledningskontorets strategiska arbete fokuserar på att det långsiktiga arbetet med exempelvis översiktsplanen, detaljplanering, planeringen av infrastruktur och kollektivtrafik samt miljö- och klimatarbete aktivt ska bidra till förutsättningar för invånarna att må bra både psykiskt och fysiskt.

Utöver detta drivs utvecklingsprojekt för att förbättra förutsättningarna inom specifika områden:

- "På egna ben", syftar till tryggare trafikmiljö, mer fysisk aktivitet, ökad självständighet och mindre miljöpåverkan.
- Förvaltningsövergripande utbildningsinsats för baspersonal som stöttar barn och unga i behov av särskilt stöd.

Vi har även startat ett arbete för att undersöka möjligheten med effektstyrd upphandling inom det sociala området i syfte att hitta nya effektiva lösningar för prioriterade målgrupper, exempelvis elever med problematisk skolfrånvaro.

Vidare har kommunledningskontoret det övergripande ansvaret för integrationsarbetet där flera team arbetar med förutsättningarna för god psykisk hälsa.

Största delen av arbetet för god psykisk hälsa syftar till att undanröja strukturella hinder. Än så länge är det svårt att mäta faktiska effekter av specifika insatser.

Mätning	Utfall 2017
Status direktiv	Delvis uppnått

4.5 Direktiv praktikplatser

Kommunfullmäktiges formulering

Samtliga förvaltningar ska ställa praktikplatser till förfogande för arbetssökande i Kungsbacka kommun.

Kommentar

Under året har kommunledningskontoret tagit emot fyra arbetspraktikanter. Kommunledningskontoret har skapat struktur och systematik kring samarbetet med att erbjuda kommunala platser för arbetspraktik, extratjänster och andra arbetsmarknadsinsatser. Syftet är att skapa en väg in i förvaltningarna i arbetsmarknadsfrågor, men även förutsättningar för nya samarbetsformer, gemensamma förhållningssätt och att höja kompetensen när det gäller arbetsmarknadsfrågor och arbetsrätt. Under hösten påbörjades en implementering av ett IT-stöd med syfte att samordna, följa upp och öka antalet arbetspraktikplatser.

Mätning	Utfall 2017
Status direktiv	Uppnått

5 Uppföljning inriktningar

Kommunfullmäktige beslutar om inriktningen på vårt arbete. Inriktningen handlar om vårt förhållningssätt gentemot kommuninvånarna, helt enkelt vilka värderingar allt vårt arbete ska utgå från.

5.1 Värdegrund

Alla som arbetar i Kungsbacka kommun ska ge ett gott bemötande och skapa möjligheter för medborgarna att ha inflytande över vår service. Vi ska vara tillgängliga för medborgarna. Med detta skapar vi trygghet.

Detta är Bitt, vår värdegrund. Bokstäverna står för Bemötande, Inflytande, Tillgänglighet och Trygghet.

Bitt är något alla anställda förväntas känna till och jobba utifrån. Den säger inte exakt hur vi ska arbeta, men det visar tydligt hur politikerna förväntar sig att vi förhåller oss till dem vi är till för. Alla de som har en arbetsledande roll har ett särskilt ansvar för att hålla diskussionen levande i organisationen. Bitt följs årligen upp på en kommunövergripande nivå i samband med kommunens årsredovisning.

Så här arbetar vi med Bitt

Under året inleddes ett omfattande dialogarbete tillsammans med medarbetare och chefer som jobbar i kommunen. De fyra hörnstenarna - Vi välkomnar, Vi levererar, Vi samarbetar, Vi tänker nytt - är resultatet och bildar vår gemensamma utgångspunkt som ger vägledning i dagliga beslut, prioriteringar och agerande – för invånares, näringslivets och besökares bästa. I de fyra hörnstenarna finns vår värdegrund BITT och direktivet ”Värdskap i toppklass” med som centrala delar.

En viktig framgångsfaktor, för att inte stanna vid vackra ord, är att de fyra hörnstenarna blir en naturlig del i allt vi gör. Grunden för vår arbetsplatskultur är våra attityder och värderingar som visar sig i våra ord och handlingar i mötet med varandra och andra. Kommunledningskontoret har därför under året drivit programmet "Vill, vågar och kan" med uppdrag att samordna initiativ som kan skapa förutsättningar för att stärka och utveckla Kungsbacka kommuns arbetsplatskultur med de fyra hörnstenarna som utgångspunkt. Under året har flera aktiviteter genomförts som alla är viktiga pusselbitar för att ta steg i rätt riktning. Exempel på insatser:

- Ledarutveckling baserat på Utvecklande Ledarskap:
- Nya utbildningsprogram designade och pilotade:
 - Leda, driva och påverka utan att vara chef
 - 100% välkommen
- De fyra hörnstenarna finns med i urvalskriterier vid rekrytering av medarbetare och chefer
- De fyra hörnstenarna finns med i utvecklingssamtal och bedömningskriterier
- Nya arbetssätt för leverans och samarbete över förvaltningsgränser, så kallade "Flexibla team och checkpoints"
- Nytt arbetssätt för komplexa problem som kräver fokus, samarbete, nytänkande och snabb leverans så kallat ”två-dagars workshops”
- Digital Medarbetarpanel för dialog och uppföljning etablerad
- Väckt debatt och diskussion i befintliga forum för medarbetare och chefer, till exempel Ledardagen, chefsutbildningar, planeringsdagar och personaldagar

- Genomfört stor mängd föreläsningar och workshops för medarbetare och chefer för att väcka tankar, inspiration och sätta igång utvecklingsarbetet
- Tagit fram dialogmaterial för "hjälp till självhjälp"
- Etablerat gemensamt forum för erfarenhetsutbyte och lärande, så kallat "Dela Mera"

Arbetet har följts upp under hösten genom medarbetarpanelen. Resultatet visar att den resa vi startade under 2016 sakta men säkert går framåt. Det finns en kunskap och förståelse för att de fyra hörnstenarna är en riktning och även en vilja att i allt högre grad få in hörnstenarna som ett genomgående förhållningssätt till allt vi gör. Flera pekar på behovet av att lyssna och ge feedback och att vi behöver se över hierarkier och strukturer som snarare hindrar än främjar vår kultur. Slutligen: Vi gör det här tillsammans så var och en behöver börja hos sig själv för att ta ett steg framåt och än mer leva vår arbetsplatskultur.

Under 2018 kommer utvecklingsarbetet att fortsätta med fokus på agerande i vardagen och strukturer som hindrar, saknas eller är otydliga.

5.2 Valfrihet

Nämnderna ska aktivt verka för att skapa ökad valfrihet för våra invånare genom konkurrensutsättning.

Nämnderna ska utveckla beställarkompetens och uppföljningskompetens så att god kvalitet erhålls samt att kvalitén går att följa upp och jämföra mellan olika utförare och mellan externa utförare och egenregion.

5.2.1 Uppdragsföretag

Företag	Detta har hänt under året - i företaget och i den verksamhet den driver för oss
Räddningstjänstförbundet Storgöteborg	Beslut har tagits kring en ny beräkningsmodell för medlemsavgiften med infasning under åren 2019-2021. Modellen bygger på folkmängd, landareal samt en extra avgift för Göteborgs stad och kommer för Kungsbacka kommuns del vid full implementering innebära en ökning av avgiften på drygt 3 mkr.

6 Synpunktshantering och kvalitetsdeklarationer

6.1 Synpunktshantering

Kommentaren är vår kommungemensamma process för att fånga upp så många synpunkter som möjligt på vår verksamhet och snabbt åtgärda problem som uppstått för dem vi är till för. Kommentaren ska förenkla för invånarna, våra brukare och andra intressenter att lämna klagomål, förslag till förbättringar eller ge oss beröm.

Genom att systematiskt använda inkomna synpunkter kan vi ständigt förbättra våra processer och därmed förbättra förutsättningar för medarbetarna att leverera en god och kostnadseffektiv service. Tillsammans med våra kvalitetsdeklarationer ingår Kommentaren i ett system för ständiga förbättringar.

Inkomna synpunkter 2017

Fördelning av inkomna synpunkter 2017-01-01--2017-12-31	
Klagomål	23
Beröm	6
Förslag till förbättring	62
Totalt antal inkomna synpunkter	91
Varav anonyma	13
Varav politiska	1
Antal obesvarade 10 dagar efter besked om mottagande	38

Flest synpunkter får vi om

Inkomna synpunkter har minskat kraftigt jämfört med samma period förra året. Under 2016 inkom det 149 synpunkter och under 2017 inkom det 91 stycken synpunkter. Det har inte varit någon informationskampanj om kommunens synpunktshantering i år vilket det var år 2016.

De inkomna synpunkterna speglar kommunstyrelsens breda samordningsuppdrag i kommunen. Knappt hälften av alla synpunkter handlar om kollektivtrafik.

En stor andel av synpunkterna, cirka 30 procent, inkom efter forumet "Barbro betalar" där ungdomar lägger fram synpunkter till kommunen.

Av de synpunkter som ska besvaras så uppgår andelen obesvarade synpunkter inom tio dagar till 42 procent för hela året. Detta är inte på något sätt acceptabelt och en förklaring är tidsbrist samt svårigheter att rapportera in i IT-systemet som hanterar synpunkter. Fördröjningen ligger i genomsnitt på en till två veckor. Ett nytt IT-system som ska förenkla handläggningen kommer implementeras under 2018.

I slutet på året fanns det 15 stycken obesvarade synpunkter varav 13 överskridit en svarstid på tio dagar, tio av dessa synpunkter inkom i december.

7 Personal

7.1 Kompetensförsörjning

7.1.1 Attrahera/rekrytera

Vårt arbete med att skapa förutsättningar för medarbetare att påverka sin arbetssituation, forum för nytänkande och våra strukturer framhålls när vi rekryterar. Detta lockar medarbetare från både privata och offentliga sektorn och vi ser att vi har ett stort inflöde av ny och behövd kompetens när vi nyanställer. Vi använder också vårt konsekventa arbete för att levandegöra vår arbetsplatskulturs fyra hörnstenar i vår rekryteringsprocess i syfte att attrahera medarbetare med de personliga kompetenser som kan föra vårt arbete med att samordna och leda kommunens arbete framåt, där förmågan att agera förändringsledare är en viktig komponent.

Kommunledningskontoret arbetar aktivt och löpande med att ta in praktikanter. Under året har kommunledningskontoret tagit emot nio praktikanter, varav fem utbildningspraktikanter och fyra arbetspraktikanter.

7.1.2 Utveckla/behålla

Inom kommunledningskontoret identifieras både det samlade och det individuella kompetensutvecklingsbehovet utifrån verksamhetens uppdrag och omvärldens krav och förändringar. Tre medarbetare har under våren gått det kommunövergripande utvecklingsprogrammet "Leda, driva, påverka utan att vara chef" och en medarbetare har gått det kommunövergripande utvecklingsprogrammet "Jag vill bli chef".

Under året har fortsatt stor vikt lagts vid att skapa delaktighet, insyn och påverkansmöjlighet genom olika forum vars syfte är att skapa bättre insyn och helhetsperspektiv för fler.

Under våren har samtliga chefer, via företagshälsovården, utbildats i att hantera arbetsmiljöfrågor med inriktning utifrån de nya och skärpta reglerna i den nya arbetsmiljöföreskriften. Den förväntade effekten är att via chefer och medarbetare finna former för ett mer hållbart arbetsliv och ett stärkt medarbetarengagemang.

Resultatet ifrån förra årets medarbetarenkät har följts upp och resulterat i handlingsplaner och förbättringsåtgärder både på övergripande nivå och på enhetsnivå.

7.1.3 Avsluta

Kommunledningskontoret arbetar enligt kommunens riktlinjer för avslut vilket innebär att medarbetare som avslutar sin anställning erbjuds ett avgångssamtal med närmaste chef. Att systematiskt genomföra avgångssamtal är ett sätt att utveckla verksamheten. Att visa intresse för medarbetarens erfarenheter och synpunkter kan också bidra till att skapa en positiv bild av arbetsgivaren och förhoppningsvis till att den medarbetare som lämnar blir bra ambassadörer. Medarbetare som avslutar sin anställning får också en digital avgångsenkät via mejl innan hen slutar. Utifrån informationen får vi som arbetsgivare veta mer om varför medarbetare väljer att avsluta sin nuvarande anställning för att gå vidare inom eller utom Kungsbacka kommun. Under året har fem medarbetare som slutat svarat på avgångsenkäten. Den främsta angivna orsaken till att man bytt arbete är "Delaktighet i beslut på enheten" och "Arbetsbelastning". Det som framhålls som det mest positiva med att arbeta på kommunledningskontoret är arbetskamraterna, arbetstiderna, den fysiska arbetsmiljön, möjligheten att arbeta med meningsfulla arbetsuppgifter och

utvecklingsmöjligheterna.

Vid avslut av anställning sker överlämning och kompetensöverföring. Formerna för detta varierar dock beroende på förutsättningar så som uppsägningstid och nyrekryteringstakt.

7.2 Analys personalmätt

Kommunledningskontoret har 99 medarbetare vilket är en ökning med 35 medarbetare sedan 2016. Ökningen beror till största del på att verksamheter för kommunövergripande administration samt digitalisering, som tidigare tillhörde Service, under året övergått till kommunledningskontoret.

Samtliga anställda vid kommunledningskontoret har heltidstjänster. Bland de anställda är övervägande andelen kvinnor (78 procent), dock har andelen män ökat med 3 procent jämfört med föregående år. Medelåldern är 46 år vilket är samma som år 2016 och marginellt högre än kommungenomsnittet (45 år). Vid varje rekrytering är kompetens och matchning mot verksamhetens behov avgörande, varken kön eller ålder avgör urvalet.

Vad gäller sjukfrånvaron inom kommunledningskontoret påverkas siffran mycket vid enstaka individers sjukdom. Orsakerna till sjukfrånvaron är av blandad karaktär och i samtliga fall är cheferna aktiva i dialog, kontakt och i att finna anpassningar/lösningar. Företagshälsovården är involverad där det är relevant.

7.3 Resursmätt

Nyckeltal	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Andel heltid	97 %	97 %	100 %	100 %
Anställda andel kvinnor	77%	78%	81%	78%
Anställda totalt	44	41	64	99
Medelålder	52	50	46	46
Pensionsavgångar			3	0

7.4 Effektmätt

Nyckeltal	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Medarbetarenkät Helhetsattityd	68		69	
Medarbetarenkät HME, hållbart medarbetar engagemang	73		74	
Medarbetarenkät Hållbart arbetsliv			65	
Medarbetarenkät Ledarskap	71		73	
Medarbetarenkät Rekommendationsvilja	6		17	
Sjukfrånvaro Kvinnor	7,1 %	3,2 %	2,8 %	4,79 %
Sjukfrånvaro Män	1,7 %	1,5 %	4,1 %	0,64 %
Sjukfrånvaro Totalt	5,6 %	2,8 %	3,1 %	3,86 %
Sjukfrånvarodagar i snitt per anställd	20	7	6	13,5

8 Ekonomi

8.1 Uppföljning driftbudget

Uppföljningsnivå	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Kommunstyrelsen	-10 080	-9 866	-9 486	380
Kommunledningskontoret	-95 229	-126 568	-123 690	2878
Kollektivtrafik, färdtjänst och skolskjuts	-50 374	-57 654	-48 765	8889
Räddningstjänst	-48 286	-50 845	-50 062	783
Medlemsavgifter	-13 037	-12 730	-12 893	-163
Tjolöholm	-10 644	-7 944	-7 989	-45
Summa	-227 650	-265 607	-252 885	12 722

Kommentarer

Resultatet för hela kommunstyrelsens ansvar exklusive exploateringsintäkter ger en positiv budgetavvikelse på 12,7 miljoner kronor. Nedan kommenteras respektive delområde inom kommunstyrelsen.

Politiken har för året ett överskott på 0,4 miljoner kronor vilket inte beror på någon enskild orsak. Anledningen till skillnaden mellan åren är att kommunstyrelsen fortfarande betalade ut bidrag till bygdegårdsföreningar under 2016 vilket senare gått över till Service.

Kommunledningskontoret har ett överskott på 2,9 miljoner kronor. Den uteslutande största avvikelserna har vi på personalkostnader med ett överskott på 3 miljoner kronor där det inte finns någon direkt anledning utan förklaringen ligger i tillfälliga vakanser på grund av personalomsättning och annan frånvaro som inte genererar kostnader för kommunen som arbetsgivare. Efter likvidationen av Innerstadsbolaget fick kommunstyrelsen en budgetförstärkning under slutet av året motsvarande skifteslikviden på 0,4 miljoner kronor för att förstärka näringslivsenhetens arbete med platsutveckling av innerstaden. Då detta arbete inte var möjligt att genomföra under återstoden av 2017 behöver arbetet fortlöpa under 2018. Projektet kring behovet av ett beslutsstödsystem har flyttats framåt i tiden vilket ger ett överskott på 2,5 miljoner kronor. Går allt enligt plan framöver kommer upphandling att ske under 2018.

Dessa överskott dämpas av det driftsbidrag som lämnades till Miljö och Hälsa på 1 miljon kronor för tiden de lagt ner på att försöka implementera ärendehanteringssystemet Lex, ett införande som senare fick avbrytas, samt av tvisten kring Kullaviks hamn som avgjordes i december 2016 som belastar årets resultat med 2,5 miljoner kronor för ersättning till motparterna för diverse omkostnader samt uteblivna intäkter under tvistetiden.

Kollektivtrafik, färdtjänst och skolskjuts har ett överskott på 8,9 miljoner kronor. Skolskjutsarna har genererat den största delen av överskottet om 3,8 miljoner kronor vilket beror på avräkningen gällande 2016 som kommer retroaktivt minskat kostnaderna under 2017, att januari månads kostnad belastat resultatet redan 2016 samt att kostnaden för bussar till Furulidsskolan (som omfördelas till Förskola & Grundskola och Service fastigheter) har uppgått till 350 tusen kronor mer än förväntat vilket minskar kommunstyrelsens kostnader i samma utsträckning. Kostnaden för fritidskortet för gymnasieelever samt seniorkortet har ökat med sex procent sedan 2016 men bidrar trots detta ytterligare till överskottet med 2,1 miljoner kronor. Resvaneundersökningen som genomfördes

under hösten med syftet att vara ett underlag till översiktsplanen, vår långsiktiga planering samt för den pågående trafikplaneringen dämpar dock överskottet med 0,8 miljoner kronor.

Från **Räddningstjänsten StorGöteborg** har en återbetalning gjorts på grund av lägre pensionskostnader vilket förklarar den positiva avvikelser om 0,8 miljoner kronor. Utvecklingen mellan åren beror på en indexering av medlemsavgiften.

Försäljning exploateringsfastigheter

Uppföljningsnivå	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
Försäljning exploateringsfastigheter	12 448	5 000	37 213	32 213
Summa	12 448	5 000	37 213	32 213

Kommentar försäljning exploateringsfastigheter

Slutredovisningar är gjorda under året för Kolla etapp 1 och Tölö ängar. Delredovisningar har gjorts för Kvarteret Valand, Tölö Ängar etapp 2 och Särö centrum.

8.2 Uppföljning investeringsbudget

Investeringar (belopp i tkr)

	Bokslut 2016	Årsbudget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse 2017
<i>Löpande årliga investeringar</i>				
Utgifter	0	-620	-640	-20
<i>Övriga investeringar</i>				
Inkomster	19	500	5	-495
Utgifter	-19 941	-7 365	-2 451	4 914
<i>Exploateringsinvesteringar</i>				
Inkomster Bostäder	60 823	57 053	87 295	30 242
Utgifter Bostäder	-40 785	-74 521	-36 611	37 910
Inkomster Verksamhetsfastigheter	6 592	3 000	-750	-3 750
Utgifter Verksamhetsfastigheter	-48 509	-19 500	-7 948	11 552
Inkomster övriga exploateringsprojekt		0	0	0
Utgifter övriga exploateringsprojekt	-25	0	-300	-300
Netto	-41 826	-41 453	38 600	80 053

Kommentarer

Löpande investeringar; Investering är gjord i Sjömacken i Gottskär.

Övriga investeringar; Den positiva budgetavvikelsen beror på att kollektivtrafikens projekt Särö centrum ännu inte påbörjats samt att utgifterna kring projektet IT utveckling ännu inte uppstått.

Exploateringsinvesteringar; I Kungsbacka pågår och planeras för många bostadsexploateringar och den positiva budgetavvikelsen är 67 miljoner kronor. Detta beror bland annat på lägre kostnader

under året än budgeterat i Kvarteret Valand (+ 26 miljoner kronor). Projekt Särö centrum delredovisades i år då försäljningar utfördes under året vilket inte var budgeterat (+ 29 miljoner kronor). Även projekt Kolla Parkstad etapp 2 ger ett positivt utfall gentemot budget med 12 miljoner kronor.

I Valand har projektering pågått, ledningar flyttats och utbyggnad av infrastruktur startat. I Kolla har samtliga kvarter i etapp 1 sålts och i Kolla etapp 2 har en tomt delredovisats. Utbyggnad av infrastruktur pågår. I Björkris pågår färdigställande av kommunala anläggningstillgångar i gator och park. I Särö centrum har arbetet med utbyggnad av gata startats upp under året. På Tölö ängar har kommunen sålt kvartersmark samt byggt ut gator och vägar både inom kvarteret som säljs och inom allmän plats. Avtal har tecknats med exploatör i Aranäs 4 och handpenning har inkommit.

Årets utfall jämfört med budget för exploatering av verksamhetsområden gav + 8 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att varken markförvärv eller utbyggnad har genomförts i samma omfattning som budgeterats.

Under året har mark köpts in i Kulla, i Duvehed har arkeologiska utredningar gjorts och i Hede är cirkulationsplats påbörjad.

9 Miljöbokslut

Klimat och Luft

Hållbarhetsarbetet utifrån Borgmästaravtalet pågår med aktiviteter som fokuserar på att begränsa klimatförändringarna, anpassa kommunen till de klimatförändringar som ändå uppstår och skapa en hållbar energiförsörjning. I anslutning till Borgmästaravtalet har kommunen också gått med i initiativet *Fossilfritt Sverige* som syftar till att minimera våra koldioxidutsläpp. Som ett pilotprojekt infördes under sommarlovet fria resor för ungdomar. Även i år har skolelever ifrån tolv klasser i kommunen deltagit i projektet *På egna ben* och därmed antagit utmaningen att gå, cykla eller åka kollektivt till skolan. Kommunen har även stöttat de som vill cykla på vintern i projektet *Vintercyklist* genom att hjälpa till att vinterutrusta deltagarnas cyklar.

Vatten

Ett underlag i kommunens översiktsplan är användningen av vatten och där har kommunen under året, inom ramen för ett så kallat LOVA-bidrag, tagit fram en vattenöversikt och förslag till VA-policy.

En god bebyggd miljö

Utifrån *Fördjupad översiktsplan för Kungsbacka stad* har en trafikanalys genomförts för att följa upp behoven av trafikåtgärder. I anslutning till detta analysarbete genomfördes under hösten 2017 en resvaneundersökning som redovisas under 2018. Kommunen har beslutat om en kemikalieplan som hjälper oss att fasa ut farliga ämnen. Kommunen har också inlett ett samarbete med Miljöbron där studenter på högskolor och universitet får möjlighet att göra uppdrag och examensjobb i förvaltningarna samtidigt som kommunen får hjälp med utveckling av sin verksamhet. Under året har kommunens *Miljöpris* traditionsenligt delats ut till någon som gjort en värdefull insats för miljön. I år gick priset till Jan Kuylenstierna med motiveringen: Mångårigt engagemang i Hallands botaniska förening och Naturskyddsföreningen. Medförfattare till Hallands flora. Ledare för exkursioner i halländska reservat. Drivande kraft och eldsjäl i ängsslåttern i Torkelestorp.

I samband med ett körarrangemang på Aranäs gymnasium - HOPP - genomförde kommunen en Miljöutställning där kommunens miljöarbete presenterades. För att utveckla arbetet med den fysiska planeringen har Forum Samhälle startat som syftar till ökad delaktighet och samordning. Kommunen har i Aktuell Hållbarhets miljöranking förbättrat sin plats från 146 till 129.

10 Viten och rättstvister

Tvisten avser:	Rättsläge	Tvistigt belopp
DGC	Betalning hålls inne tills villkoren är uppfyllda i avtalet	33 tkr

Tvisten avser samtliga förvaltningar och totalt uppgår beloppet till 1 100 tkr.

11 Intern kontroll

11.1 Intern kontroll under året

Under året har en ny modell för arbetet med intern kontroll byggts upp och Kommunstyrelsen har tillsammans med Teknik ingått som pilot för att testa det nya arbetssättet. En intern kontrollplan baserad på riskanalys är beslutad av nämnden för år 2018 och kommer att vara fristående från budget och årsredovisning. Parallellt med utvecklingen av arbetssätt har också ett antal utbildningstillfällen genomförts under året för nämnder, förvaltningsledningar, utvecklingsledare och andra berörda.

I budget 2017 identifierades ett antal risker/kontrollpunkter som har följts upp under året och rapporteras i följande avsnitt.

11.2 Resultat av genomförda internkontroller

De granskningar som genomförts enligt plan visar att rutiner finns och följs i allt väsentligt. Fortsatt utbildning och genomgång av regelverk och rutiner behövs i processen för inköp och beställning till betalning. Under året har nytt utbildningsmaterial tagits fram kring attester.

Genomförda internkontroller

Rutin / System	Beskrivning av risk/sannolikhet, väsentlighet/konsekvens	Åtgärd	Uppföljning
Politiska beslut verkställs	Möjlig/Kännbar	Genomgång av politiska uppdrag	Beslutade politiska uppdrag till förvaltning följs upp systematiskt hos administrationen KLK och återkopplas till KSAU två gånger per år. Uppdrag till mark och exploatering följs upp separat.
Beslutsunderlag kvalitetssäkras	Möjlig/Kännbar	Löpande dialog mellan tjänstemanna-beredning och KSAU	Ny rutin för tjänstemannaberedning sedan 2016. Ärenden som ej kommit upp i tjänstemannaberedning spåras och följs upp. Under året är det relativt få ärenden som inte beretts enligt rutin.
Styrdokument uppdateras	Möjlig/Kännbar	Genomgång av att styrdokumenterna hålls uppdaterade på kommunens webbsida.	Under 2017 har inventering skett av befintliga styrdokument. Plan för fortsatt arbete under upprättande. Riktlinjer för styrdokument antagen våren 2017. Instruktioner som arbetsstöd är framtagna.

Rutin / System	Beskrivning av risk/sannolikhet, väsentlighet/konsekvens	Åtgärd	Uppföljning
Krisberedskapsarbetet säkerställs	Möjlig/Allvarlig	<p>Årlig sammankomst för Krisledningsnämnd inklusive övnings-moment.</p> <p>Årlig sammankomst för krisledningsstab inklusive övnings-/ utbildnings-moment</p>	<p>Funktionen specialist krisberedskap har under året förstärkts med ytterligare en person.</p> <p>Kartläggning av nuläget och status i förvaltningarna pågår fram till januari 2018.</p> <p>Inga regelrätta övningar har genomförts 2017, däremot har ett antal mindre händelser bidragit till att krisledningen i valda delar aktiverats/ indirekt övat, till exempel EU-toppmötet, IT och telefoniavbrott.</p> <p>Övningar planeras för 2018, dvs inom mandatperioden.</p>
Kommunens ramavtal följs	Möjlig/Kännbar	<p>Fortlöpande utbildning för beställare och chefer om lagar och regelverk.</p> <p>Stickprovskontroll av transaktioner i e-handeln under två månader.</p>	<p>Stickprovskontroll av transaktioner i e-handeln har genomförts för månaderna maj och oktober. Kontrollen visar att granskade fakturor är korrekt godkända och följer avtal. I något enstaka fall saknas avtal, men underlag från direktupphandling finns.</p>
Attestrutiner följs	Möjlig/Kännbar	<p>Stickprovskontroll av transaktioner i e-handeln under två månader.</p>	<p>I granskningen av följsamhet till ramavtal och granskningen av representation har också följsamhet till attestrutiner granskats. Inga obehöriga attester har påträffats i granskade exempel utöver vad som angetts om representation.</p>
Representation: regelverk följs	Mindre sannolik/ Kännbar	<p>Stickprovskontroll av att fakturor har bifogade underlag avseende syfte och deltagare.</p>	<p>Granskning av tio procent av externa fakturor visar att ytterligare utbildning/ genomgång behövs.</p> <p>Ny konteringsanvisning har tagits fram under hösten.</p>

11.3 Nämndens förbättringsåtgärder

Verksamhetsområden

Utöver årets utvecklingsarbete inom intern kontroll beslutades inga förbättringsåtgärder i budget 2017 inom området.

Kommunrevisionens granskningar enligt 2017 års plan presenteras under fjärde kvartalet 2017 och första kvartalet 2018 ges rekommendationer om förbättringsarbete för kommunstyrelsen bland annat inom målstyrning i arbetsmiljöarbetet, kammungemensamma rutiner för hantering av delegeringsförteckningar och arbetet kring programmet för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare 2016-2018. Revisionsrapporterna besvaras till kommunrevisionen under första kvartalet 2018 och handlingsplaner kommer att följas upp under året.

Ekonomiområden

Utöver årets utvecklingsarbete inom intern kontroll beslutades inga förbättringsåtgärder i budget 2017 inom området.